

ILUARSISSUT

Isumaliutissiissut 11. november 2019-imik ullulik taarserpaa

(Allannguutissatut siunnersuutip Naalakkersuisunit saqqummiunneqartup akuerineqarnissaata inassutiginiissaa siunertaralugu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut inassuteqaataat allanngortinneqarpoq)

**Uunga siunnersuut: Akiliisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.
xx 2019-imeersoq**

*Aningaasaqarnermit Nunanilu Avannarlerni Suleqatigiinnermut Naalakkersuisunit
saqqummiunneqartoq*

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneernejarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Malene V. Rasmussen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapátôK', Partii Naleraq

UKA 2019-imi ulloq 27. september siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Akiliisitsisarfik Ilangaassivimmik taagorneqartoq akiligassat akilerneqartarnerinik suliaqarfiususaaq siunnersuutikkut atuutilersinneqassaaq. Akiligassanik akiliisitsisarneq innuttaasunut pisortanut akilinngitsuukkanik akiitsoqartunut pisussaaffiusaaq. Innuttaasut

akilingitsuumkanik akiitsoqarnermik ajornartorsiuteqanngitsut Ilangaassivik aqutugalugu akiligassanik akiliisitsisarnermut nammineq kajumissutsiminnik ilanngutsissinnaapput.

Innuttaasut akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasut, pisortanit akiligassiinerit atuuttut akilingitsoornissaannut periarfissaqassanngillat. Ataasiakkaat isertitamik siunertanut allanut atornissaannut periarfissaqarnerat annikillisinneqassaaq, peqatigisaanilli akiligassat akilerneqareerneranni innuttaasut aningaasanik minnerpaamik atorsinnaasaminnik peqarnissaat siunnersuummi qulakkeerneqarpoq. Innuttaasunut pineqartunut ilaasunut tamatuma malitsigisaanik pisortanit akiligassiisutit, inuup nammineq akiligassaqarfiinut sanilliullugu, salliutinneqartussaatinneqassapput. Kisianni pisortat assersuutugalugu inigisamit anisitsisoqarnerani illusimavigigallagassamik innersuussinissamut, isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit arlalinnik pisussaaffeqarnerat, tassani takuneqarsinnaavoq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut ilaannakortumik taparserneqarpoq. Siumut, Demokraatit aammalu Nunatta Qitornai nangaassuteqarlutik siunnersuut taparserpaat. Inuit Ataqtigiit, Partii Naleqqap aamma Suleqatigiissitsisut siunnersuut itigartinneqassasoq inassutigaat.

Tusarniaaneq

Siunnersuut 2019-imi 30. aprilimit 5. Junimut tusarniaassutigineqarpoq. Tusarniaanermut allakkiaq siunnersuummut ilanngullugu nassiunneqarpoq, tassani tusarniaanermut akissutit Naalackersuisullu taakkununga oqaaseqaataat sukumiilluinnartumik allassimapput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inatsisissatut siunnersuut imartulluinnartoq, aningaasanik tunniussisarnermik aaqqissuussinermik aammalu akiliisitsiniartarnermik aaqqissuussinermik ataatsimoortitsisoq pineqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Tamatuma saniatigut tamanna sioqqullugu Nemkontomut assingusumik pisortani aningaaserivimmum kontomik pilersitsisoqarnissaa siunnersuummi tunngavissaatinneqarpoq. Aaqqissuussineq taanna aamma Sullissivimmum, Qarasaasiakkut Allagarsivimmum nalunaarsuiffinnullu allanut arlalinnut atassuserneqassaaq. Aaqqissuussinissaq taanna inatsisip akuerineqarnerata kingorna suliariumannittussarsiorneqassaaq 2021-illu aallartinnerani ingerlatsilersussatut naatsorsuutigineqartoq oqaatigineqarluni. Siunnersuummi pingarnerit makku Naalackersuisunit erseqqissarneqarput:

- Innuttaasut aningaasarsianit isertitaat aamma isertitat allat arlallit Ilangaassivikaqutugalugu ingerlatinneqartassapput. Tamatuma kingunerisaanik sulisitsisut tamarmik Ilangaassivikaqutugalugu aningaasarsianik tunniussisassapput. Pisortanut tunngatillugu innuttaasunut tunniunneqartussat tamarmik Ilangaassivikaqutugalugu tunniunneqartassapput. Tamatumani pineqartunut ilaapput assersuutugalugu suliffeerunnermi ikiorsiisutit, ilinniagaqarnersiutit

utoqqalinersiutillu.

- Innuttaasut Ilangaassivik aqqutigalugu isertitaat il.il.,pineqartoq akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaappat imaluunniit ilanngutsissimappat, aatsaat akiligassanik akiliisitsinermut atorneqaqqusaapput.
- Akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaanngitsunut, isertitanit akiligassat ilanngaatigeqqusaanatik, aningaasarsiat il.il. kontumut innersuunneqartumut tunniunneqassapput.
- Akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasunut, aatsaat Ilangaassivimmi isertitat akiligassat innuttaasup pisortanit tigusimasaasa akilerneqarnerannut atorneqareernerisa kingorna, aningaasarsiat il.il. tunniunneqassapput. Aningaasat sinneruttut innuttaasup kontuanutakilerneqassapput, taamaalillutik aningaasat ulloq aningaasarsivissaq tiguneqarsinnaassallutik.
- Pisortanut akiitsoqaraanni imaluunniit arlalinnik akiitsoqarnermi suliaasaqarsimappat, akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasussaataasoqassaaq.
- Akiitsoqanngikkaanni akiligassanik akiliisitsisarnermut nammineq kajumissutsimik ilanngutsittoqarsinnaavoq imaluunniit ilaajunnaartoqarsinnaalluni.
- Siunnersuummi innuttaasut akiligassanik akiliisarnermi pineqartunut ilaasut tamatigut isertitamik ilaannik tunniussivigineqarnissaat qulakkeerneqarpoq. Taamaalilluni innuttaasup qaammammut 4.000 koruuninit annikinnerusunik, aammalu aappariinnut ataatsimut katillugu 6.000 koruunit inornagit,atorsinnaasaqarneranik kinguneqartumik, aallaaviatigut akiligassanik akiliisitsisoqarsinnaanngilaq. Tamatuma saniatigut meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik angerlarsimaffimmi najugaqartunik najukkamiittoqarpat, aningaasat atorsinnaasat qaffanneqassapput. Tamatuma saniatigut pisuni allani, innarluutillit pineqarpata, aningaasat atorsinnaasat qaffanneqassapput.
- Akiligassaq Ilangaassivimmi akilersinneqartussatut qaammatit 3-t tikillugit uninngatinneqarsinnaavoq. Innuttaasup qaammammi ataatsimi akiligassaqakilersinnaanngippagu, akiligassaq isertitanit innuttaasup qaammatini tulluuttuni tigusassaannit akilersinneqassaaq. Piffissami tassani akiligassaq Ilangaassivimmi uninngatinneqassaaq, innuttaasoq ernianik aamma nukingisaarnermut akiliummik akiligassinneqassanani.

Allannguutissatut siunnersuummik suliaqarnissaq siunertaralugu siullermeerinninnerup kingorna aappassaaneerinninnissap pingajussaaneerinninnissallu kinguartinneqarnissaat Naalakkersuisut sulissutigaat.

Allannguutissatut siunnersuutip akiliisarfiup Ilangaassiviup aamma akiliisitsisarfiup, akileraartarnermut ingerlatsivimmi akiliisitsiniartarfimmit akisussaaffigineqartup akornanni pissutsit erseqqissarpai, pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaannik aamma Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarnermi inatsimmi tunngaveqartumik.

Allanguutissatut siunnersuummittaag siunertaavoq, aappariit nalunaarsorsimasut aamma katissimasutut aappariit, katissimasunut naligiisissallugit.

Peqatigitillugu siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassaanik erseqqissaasoqarpoq. Tamatumunnga itisiliinermi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut pisinnaatinneqassasut akiligassiisunut akiligassiissutit amerlassusai tunngavigalugit aningaasaliinikkut tapiissuteqarnermik eqquassinissamut, taamaasillutik ingerlatsinermut ingerlaavartumut, aserfallatsaaliinermut aamma aaqquissuusaanermik ineriartortitsinermut aningaasartuutit ilaat, akiligassiisut ataasiakkaat akiligassat Ilanngaassivimmumt nassiuttagaat tunngavigalugit, akiligassiisunit aningaasalersorneqassammata.

Kiisalu akileeqqusissutini pingaarnersiuiineq allanngortinneqarpoq, taamaalillunilu ulluunerani paaqqinniffimmumt akiliinissamumt sanilliullugu inuussutissarsiutigalugu piniartuunermumt akuersissummik akiliinissaq salliutinneqarluni. Tamatumani inuup inuussutissarsiummik ingerlatsinissaani inuussutissarsiutigalugu piniartuunermumt akuersissutip pigiinnarnissaata qitiunera isiginiarneqarpoq.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut iluanaaruteqarfiginissaa akiligassanik sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsisalernermissasooq, akilinngitsuumkanumt akiitsunumt suliat ikinnerulerneranniissasooq siunissamilu akiitsumt akilinngitsuumkumt annikinnerulerneranniissasooq Naalakkersuisumt paasissutissiissutigaat. Akiliinissamumt akissaqartunim, kisianni akileerusuttanngitsunim, sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsisalernermi, akiliisitsiniartarnerumt oqartussat piffissamik atuisarunnaassappumt, tamannalu innuttaasuni akiliinissamik ajornakusooruteqartuni sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsiniarnermik suliniuteqarnissamumt periarfissiissaaq. Pissutsim marluusumt tamarmik akiitsunim annikillisitseqataassasumt aammalu akiligassiinernim akilersinneqarsinnaanngitsumt taamaatiinnarneqartariaqartunim ikilisitseqataassasumt naatsorsuutigineqarpoq. Naliliisoqarpoq siunnersuut ataatsimut isigalugu ukiumumt 30 mio. koruumt missaanni pisortat aningaasaqarnerannim pitsanngorsaaqataassasooq.

Pilersitsinerup nalaani aningaasartuutissat 30 mio. koruumt missaat tikillugit annertussuseqassasumt naatsorsuutigineqarpoq. Aningaasartuutissat tassaassappumt IT-mik aamma periaatsinim ineriartortitsineq. Tassunga ilanngutissappumt nalunaarutinim, ingerlatsinermi piumasaqaatinim, teknikikkumt maleruagassanim, neqeroortitsinermumt najoqqutassanim aamma Ilanngaassivimmumt periaatsimut piumasaqaatinumt nassuiaanernim, suliaqarnerim. Akileraartarnerumt Aqutsiviup nutaamik missingiinera tunngavigalugu tusarniaareernerup kingorna aningaasartuutissatut missingerneqartumt qaffanneqarput. Missingikkumt nalorninartoqarput. Ukiumoortumim aningaasartuutissat, Ilanngaassivimmumt periaaseq ingerlatsinermumt ikaarsaarpat, ukiumumt 7,5 - 9,5 mio. koruuminim

annertussuseqalerlutik annikillissasut naatsorsuutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut Naalackersuisunut piumasaraat inatsisip atuutsinneqalerneraniilli taassuma inuiaqatigiinni pissakinnerusunut qanoq sunniuteqarnera qanimut malinnaaffigeqqissaarneqassasoq, taamaaliornikkut qulakkeerneaqqullugu inatsisip taakkununga naapertuutinnngitsumik sunniuteqarsinnaanera piaarnerpaamik iliuseqarfigineqarsinnaaqqullugu. Tamatumunga tapersiinertik aappassaaneerinninnermi oqaatigeqqullugu Naalackersuisut ikinnerussuteqartunit qinnuigineqarput.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiinneersut Partii Naleqqameersullu tunngavissut pigineqartut tunngavigalugit siunnersuut tapersersinnaanngilaat. Immikkoortumik suliarinninnermi ikinnerussuteqartut naaperiaatitut siunnersuutigaat pingajussaaneerinninnissamut Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissasut; tamatumani aningaasat atorsinnaasat amerlineqassallutik aammalu assersuutigalugu SIK-p tusarniaanermut akissutaani oqaatigisaanut naleqqussarneqassallutik kiisalu siunnersuut tusarniaanermut akissutit aallaaviginerullutik naleqqussarneqassalluni. Tamanna ataatsimiititaliamit amerlanerussuteqartunit akueriumaneqanngilaq. Ikinnerussuteqartut naaperiaatitut siunnersuuteqarnermikkut siunnersuutip inuiaqatigiinni sanngiinnerusunut il.il. eqquisinnaanera minnerpaaffimmiitinniarsimagaluarpaat. Pisortanut akiitsorpasuit annikillisinneqarnissaannik siunertaqarnek tamatta isumaqatigiiffigaarput. Taamaattumillu siunnersuutip matuma isumaqatigiiffigineqarnissaa pingaartinneqarsimagaluarpoq. Ikinnerussuteqartut isumaqarput siunnersuut inuiaqatigiinni sanngiinnerusunik ajornartorsioreersunik aammalu ulluinnarni inuuniarnikkut ingerlatseqqatussinnaasunik arlalitsigut eqquisinnaasoq. Taamatuttaaq ikinnerussuteqartut isumaqarput ilinniartut aningaasat qaammammut atorsinnaasaasa 2.500 kr.-inut inissinneqarnerat pitsaangitsumik kinguneqarsinnaasoq. Tassunga atatillugu ikinnerussuteqartunit tikkuarneqassaaq nunatsinni inuit meerartaareerlutik allatigullu pisussaaffeqalereerlutik aatsaat ilinnialertarnerat nalinginnaammat. Aningaasat atorsinnaasat inatsimmi allassimasut nalinginnaasumik aammalu siuliani nassuiaatigineqartutut qaffanneqarnerannik imaqartumik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit kaammattorneqarput.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut Siumumeersut Demokratineersullu allannguutissatut siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.**

Ataatsimiititaliami **ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiinneersut Partii Naleqqameersullu siunnersuut itigartinneqassasoq inassutigaa.**

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Hermann Berthelsen
Siulittaasoq

Peter Olsen
Siulittaasup tullia

Karl-Kristian Kruse

Henrik Fleischer

Malene V. Rasmussen

Múte Bourup Egede

Jens Napaattoq